

**Etnografický ústav Moravského zemského muzea v Brně
Slovácké muzeum v Uherském Hradišti**

Vás zvou na zahájení výstavy

***Lidoví malíři rodu Hánů z Blatnice pod Svatým Antonínkem
...Aj, to sú maléri od Boha samého...***

Vernisáž výstavy se uskuteční
v úterý 24. června 2008 v 16.00 hodin.

Výstavu zahájí PhDr. Petr Šuleř, ředitel MZM
PhDr. Ivo Frolec, ředitel Slováckého muzea
a Josef Vavřík, starosta Blatnice pod Sv. Antonínkem.
K výstavě promluví PhDr. Romana Habartová, autorka výstavy.

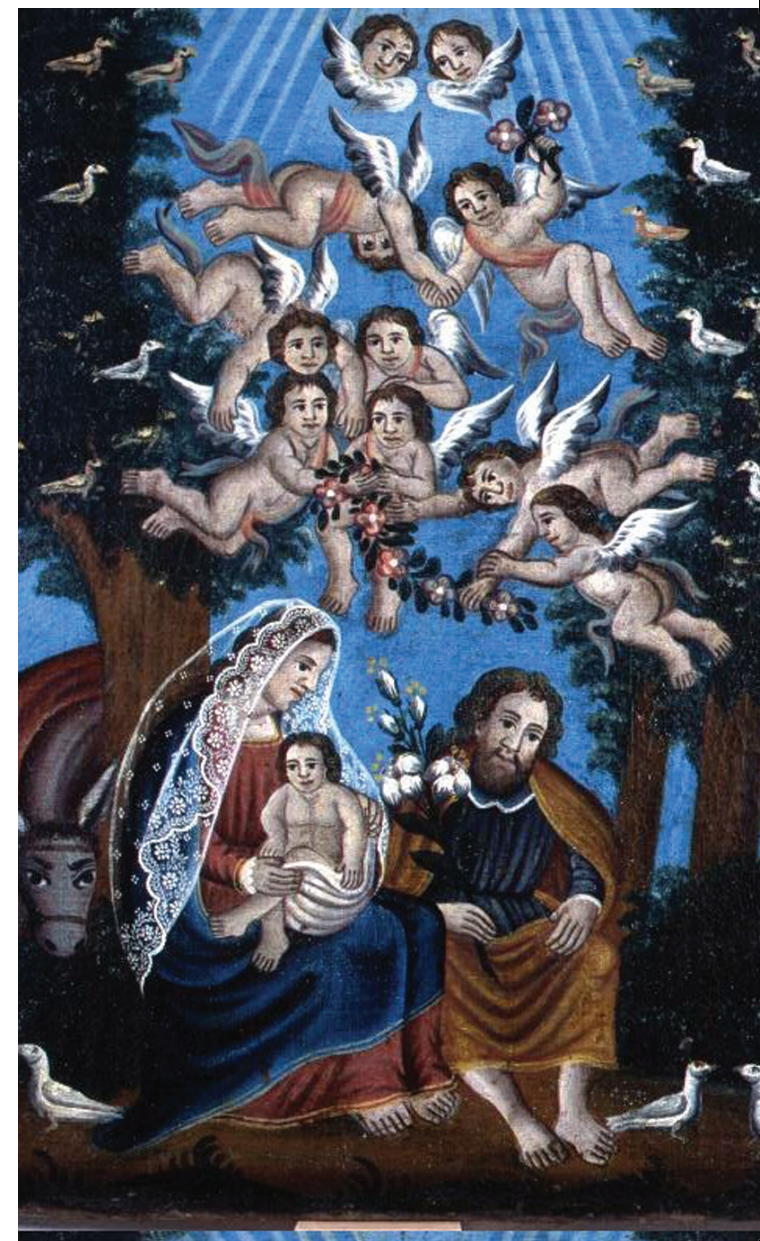
V programu vystoupí Blatnický mužský sbor.

**Palác šlechtičen, Kobližná 1, Brno,
výstava potrvá do 6. září 2008.**

Výstava ze sbírek SM v Uherském Hradišti
a EÚ MZM Brno je doplněna zápůjčkami
obrazů z NÚLK Strážnice, farnosti Blatnice pod
Sv. Antonínkem, Žeravice a od soukromých majitelů.

**Lidoví malíři rodu Hánů z Blatnice pod Svatým Antonínkem –
Aj, to sú maléri od Boha samého...**

Slovácké muzeum v Uherském Hradišti a Etnografický ústav MZM v Brně mají ve svých sbírkách početné soubory ikonograficky pozoruhodných obrazů na plátně, mezi nimiž se podařilo identifikovat ojedinělou a rozsáhlou tvorbu naivních malířů – Františka Hány a jeho syna Josefa. Do Blatnice pod Svatým Antonínkem přišel jejich rod ze Starých Hutí pod hradem Buchlovem, kde stála na panském pozemku v údolí kolem potůčku Stupavy skelná huť a potašárna. Tehdejší obec Glashütten byla poprvé uváděna kolem roku 1701 a měla kolem padesáti domů. Podruh Jan Hahn (1777, Glashütten – 1836, Blatnička) s manželkou Annou (1780 – 1834), dcerou Martina Blably, žili v domku čp. 19, pracoval v místní skelné huti jako navažeč písku, sody, potaše, vápence a podílel se na utváření sklářského kmene, ze kterého vznikala sklovina. Manželům Hánovým se v Glashütten narodilo osm dětí. Třetím byl **František (2. 11. 1804, Stupava – 29. 12. 1877, Blatnice čp. 55)**. Děti s matkou chodily do lesa na těžbu dřeva k výrobě dřevěného uhlí a později s otcem do hutě mlet vápenec. Tady František poprvé uviděl ruční práci malování a také začal kreslit na sklo. Poměry v zastaralé skelné huti, kterou Samuel Reich v roce 1823 modernizoval, se postupně vlivem konkurenční sklárny postavené v Koryčanech zhoršovaly a místní obyvatelé odcházeli za prací do nově vzniklých skláren v Kyjově nebo v Novém Hrozenkově. Rodina Hánova se v roce 1829 usadila v Blatničce v domě čp. 50, synovi Františkovi otec zakoupil dům čp. 55 v Blatnici. Zde údajně maloval nejen sklo, ale postupně se zabýval také malbou na dřevěný nábytek, plech a věnoval se i malbě nástěnné. Sklo kupoval od žida ze Bzence, který pro zboží zajížděl do Glashütten a Koryčan a své výrobky prodával na jarmarcích. Ve Bzen-ci se svobodný František Hána potkal s Josefou Blažkovou (1812), dcerou kloboučníka Josefa Blažka a Františky Saidové z Veselí (dcery měšťana Martina Saida z Veselí). V kostele sv. Jana Křtitele měli roku 1835 svatbu. Jako zdroj obživy tehdy v matrice František uvedl, že je malíř. Vychovávali čtyři děti, čtvrtým byl syn **Josef (20. 3. 1842, Blatnice čp. 55 – 20. 4. 1917)**, v Blatnici známý jako kostelník a *pantáta malěř*.

Život v Blatnici pod Svatým Antonínkem s proslulým poutním místem s kaplí sv. Antonína nad Blatnicí jim umožňoval rozšiřovat především tvorbu čerpající z oblasti náboženské ikonografie. S jejich pracemi se v rodové linii setkáváme v průběhu celého 19. století. František Hána upadl v zapomnění, Josef je dodnes v paměti blatnických obyvatel uchováván. Olejomalby s náboženskými výjevy jsou odrazem jejich poučenosti a výrazem vztahu k víře. Jednotlivá díla poodhalují tajemství církevního roku, kterou nás výstava vede od doby adventní k době vánoční, významně je zastoupena doba postní a velikonoční. Výjimečné je Hánovo zobrazování Nejsvětější Trojice, ale i znázorňování řady svatých, kteří mají v liturgickém kalendáři pevný svátek. Samostatný úsek výstavy je věnován Panně Marii, která se pro oba Hány stala zosobněním pokory, poslušnosti a oddanosti Kristu. Její výjimečné ztělesnění přibližovaly věřícímu lidu milostné a zázračné mariánské obrazy, do nichž s osobitou individuální výtvarnou invencí vkládali oba Hánovi svůj niterný prožitek a talent, podložený znalostmi mariánské ikonografie a znázorňovali ji v nejrůznějších podobách (Nanebevzetí Panny Marie, Panna Maria Růžencová, Panna Maria Bzenecká, Svatohostýnská, Mariazellská, Provodovská, Šaštínská). Hánovi čerpali náměty z velkého množství tzv. pouťových svatých obrázků, drobných tisků, kancionálů i z osobního setkání s Bohem na řadě poutí v kraji, zprostředkovávali jim je kněží při vykonávání služby oddaných kostelních pomocníků. Pomyslnou procházku církevním rokem uzavírá ve výstavě Svátek Ježíše Krista Krále. Výstava je doplněna rodokmenem Hánů a situacemi (jizba se svatým koutem, oltářik Božího Těla, kostelní oltář, Boží muka, polní oltářík), při nichž obrazy Hánových sloužily prostým a obyčejným lidem k rozjímání, modlitbě i potěše.

Romana Habartová

